

Tentamen i Kemisk reaktionsteknik för Kf3, K3 (KKR 100)**Fredagen den 31 augusti 2007 kl 8:30-12:30 i M****Examinator:** Derek Creaser

Derek Creaser (0702-283943) kommer att besöka tentamenslokalen ca. 9:30 och 11:00.
Granskning av tentamensrättningen kan ske tidigast den 14 september 2007.

Tillåtna hjälpmedel

Valfri räknare
Formelsamlingar utgiven av institutionen
TEFYMA
Standard Mathematics Handbook
beta Mathematics Handbook
Physics Handbook
Handbook of Chemistry and Physics

Ej tillåtna hjälpmedel

Kursbok, "Elements of Chemical Reaction Engineering"
Kompendium I KRT
KRT övningsbok
Lösta exempel

Man får svara på svenska eller engelska!**Betygskala:**

Poäng	Betyg
15-19	3
19.5-24	4
24.5-30	5

Uppgift 1 (5 poäng)

Följande två irreversibla gasfasreaktioner utföres i en väl omblandad adiabatisk tankreaktor:

Den 100 dm³ stora tankreaktorn arbetar vid konstant tryck och en konstant temperatur på 180°C (dvs. samma temperatur i in- och utflöde). Reaktorinflödet består av endast A och B och produktionshastigheten av R är 100 mol s⁻¹. Vilka molära inflödes hastigheter av A och B erfordras för att få en omsättningsgrad av A på 90%?

DATA:

 $k_1 = 0.25 \text{ s}^{-1}$ och $k_2 = 0.1 \text{ dm}^3 \text{ mol}^{-1} \text{ s}^{-1}$, båda vid 180 °C
Uppgift 2 (5 poäng)

En industri släpper ut en förorening via en 600 m lång ledning med diametern 1 m. Föroreningen sönderfaller enligt en första ordningens reaktion i ledningen. Uppehållstidsfördelningen har bestämts vid ett pulsförsök. En puls av ett spårämne tillsattes vid inloppet på röret och svaret uppmättes vid 2 olika ställen belägna 100 m ifrån varandra.

Följande resultat erhöles:

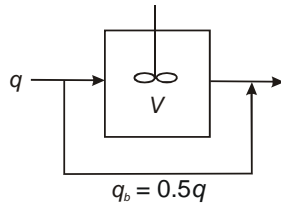
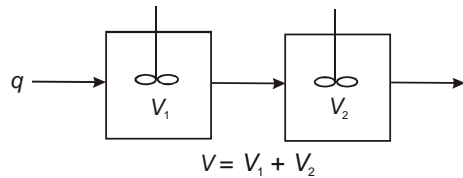
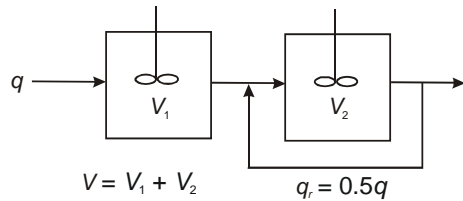
Mätställe	1	2
Medeluppehållstid (s)	4	7.5
Varians σ^2 (s ²)	0.25	0.48

Beräkna halten av föroreningen i utflödet då halten i inflödet är 0.2 kmol m⁻³ och hastighetskonstanten (k) är 0.1 s⁻¹.

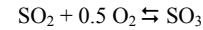

Uppgift 3 (7 poäng)

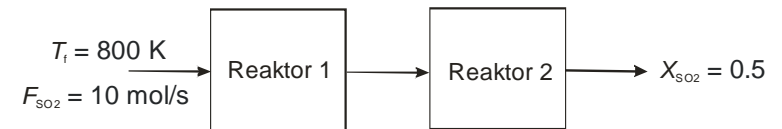
En ideal tankreaktor med volymen $V \text{ m}^3$ körs med ett vätsketillflöde på $q \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$. Skissera uppehållstidsfördelningen ($E(t)$) för denna reaktor. Skissera också uppehållstidsfördelningarna för följande konfigurationer av ideala tankreaktorer och beskriv hur de kvalitativt skiljer sig från fallet med en enda tankreaktor.

Fall AFall BFall CUppgift 4 (7 poäng)

Den katalytiska och jämviktsbegränsade oxidationen av svaveldioxid:

skall utföras i två stycken serieskopplade fluidiserade adiabatiska bäddreaktorer utan mellankylning. De fluidiserade bäddarna kan antas fungera som ideala tankreaktorer. Inflödet till den första reaktor består av 7.8% SO_2 , 10.8% O_2 and 81.4% N_2 vid 800 K. Molflödet av SO_2 i inloppet är totalt 10 mol/s. Konturlinjerna för reaktionshastigheten som funktion av svaveldioxidens omsättningsgrad och temperatur, har beräknats och plottats i figuren nedan. I utflödet från den andra reaktor skall omsättningsgraden för SO_2 vara 50%.

- Beräkna den minsta möjliga sammanlagda katalysatormängden för de båda reaktorerna samt omsättningsgraden för SO_2 efter den första reaktor.
- Blir katalysatormängden större eller mindre än den totala katalysatormängden i (a) om de fluidiserade bäddreaktorerna ersätts med en enda tubreaktor med packad bädd. Motivera svaret.

DATA:

$\Delta H_R = -98.9 \text{ kJ mol}^{-1}$ (kan antas konstant över det aktuella temperaturintervallet)

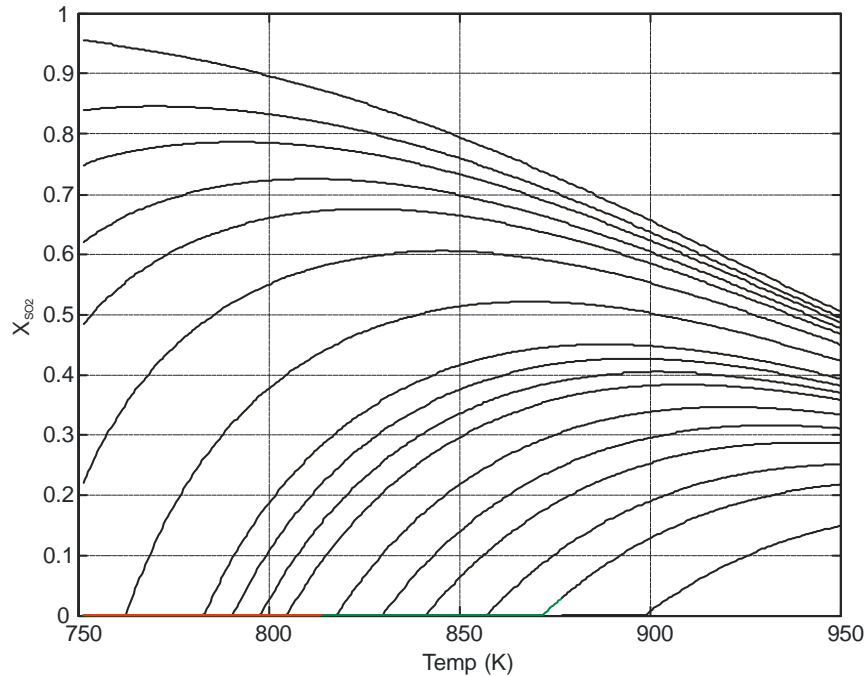
Molvärmen (oberoende av temperaturen):

Komponent	$C_p \text{ (J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}\text{)}$
SO_2	51
O_2	33
SO_3	71
N_2	31

(forts...)

Uppgift 4 (forts...)

Konturlinjer för reaktionshastigheten som funktion av SO₂ - omsättningsgraden (X_{SO_2}) och temperaturen:

Konturlinjerna i plotten ovan gäller för följande reaktionshastigheter:

Reaktionshastighet ($\text{mol} \cdot (\text{kg} \cdot \text{kat})^{-1} \cdot \text{h}^{-1}$)

0; 4; 7; 11; 15; 22; 33; 45; 50; 55; 60; 70; 80; 90; 105; 120; 150

Obs: Om du använder grafen för din lösning, skriv ditt namn på denna sida och bifoga den till de andra sidorna med din lösning på denna uppgift.

Uppgift 5 (6 poäng)

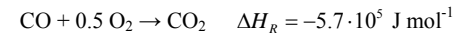
En bilavgasrenare (catalytic converter) består av en sk monolitkatalysator med parallella kanaler med kvadratisk tvärsnitt. Katalysatormaterialet är placerat i ett tunt skikt (washcoat) på kanalens väggar. Beräkna väggens temperatur 5 cm från inloppet. I denna punkt består gasfasen av bland annat 1% CO och 8% O₂ vid 450°C och 1 bar. Antag att masstransporten genom den yttre filmen är helt hastighetsbestämmande.

Massöverförings- och värmeöverföringskoefficienten i filmen kan beräknas från

$$Nu = Sh = 0.87 \left(\frac{d_i}{x} \right)^{1/3} \cdot (Re \cdot Sc)^{1/3}$$

$$\text{med } Nu = \frac{hd_i}{\lambda} \text{ och } Sh = \frac{k_c d_i}{D}$$

där d_i är kanalsidan och x avståndet från inloppet. Reaktionen är

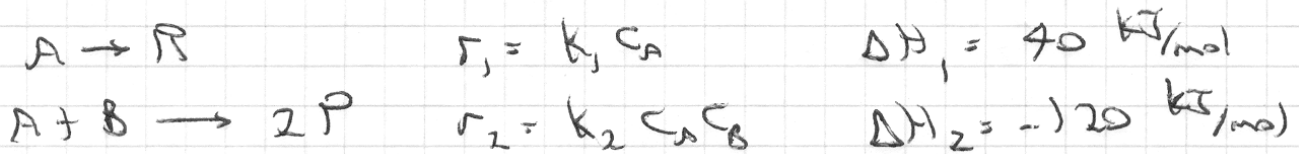
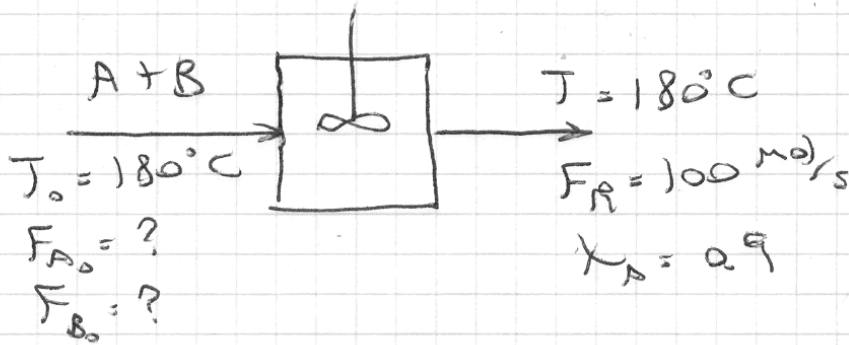
Gasens volymsändring pga reaktionen kan försummas.

DATA:

Kanalsida	$d_i = 0.0015 \text{ m}$
Gasens densitet	$\rho = 0.48 \text{ kg m}^{-3}$
Gasens viskositet	$\mu = 3.3 \cdot 10^{-5} \text{ kg m}^{-1} \text{ s}^{-1}$
Diffusivitet för CO	$D_{CO} = 6.2 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2 \text{ s}^{-1}$
Diffusivitet för O ₂	$D_{O_2} = 6.8 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2 \text{ s}^{-1}$
Gasens värmeledningstal	$\lambda = 0.05 \text{ W m}^{-1} \text{ K}^{-1}$

Uppgift 1

1/2

$$A: \quad X_A F_{A_0} = (k_1 C_A + k_2 C_A C_B) V \quad (1)$$

$$R: \quad F_R = k_1 C_A V \quad (2)$$

$$B: \quad F_{B_0} - F_B = k_2 C_A C_B V \quad (3)$$

$$\text{Temp:} \quad \text{if } T_0 = T \text{ then } r_1 \Delta H_1 = r_2 (-\Delta H_2)$$

$$k_1 C_A \Delta H_1 = k_2 C_A C_B (-\Delta H_2)$$

$$C_B = \frac{k_1 \Delta H_1}{k_2 (-\Delta H_2)} = \frac{0.25 \text{ mol/s}}{0.5 \text{ dm}^3} \frac{40}{120}$$

$$C_B = 0.83 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3}$$

$$\text{from (2)} \quad C_A = \frac{F_R}{k_1 V} = \frac{100 \text{ mol/s}}{0.25 \cdot 100 \text{ dm}^3}$$

$$C_A = 4 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3}$$

$$\text{from (1)} \quad F_{A_0} = \frac{(k_1 C_A + k_2 C_A C_B) V}{X_A}$$

$$F_{A_0} = \frac{[0.25(4) + 0.5(4)(0.83)] 100}{0.9}$$

$$F_{A_0} = 148 \text{ mol/s}$$

2/2

From (3) $F_{B_0} = k_2 C_A C_B U + q C_B$

since no stoichiometric changes and $T_0 = T$
then $q_0 = q$!

$$F_A = F_{A_0} (1 - X_A) = 14.8 \text{ mol/s}$$

$$q = \frac{F_A}{C_A} = \frac{14.8 \text{ mol/s}}{4 \text{ mol/dm}^3} = 3.7 \frac{\text{dm}^3}{\text{s}}$$

$$F_{B_0} = (0.1)(4)(0.83)(100) + 3.7(0.83)$$

$$F_{B_0} = 36.3 \text{ mol/s}$$

$$F_{A_0} = 14.8 \text{ mol/s}$$

$$F_{B_0} = 36.3 \text{ mol/s}$$

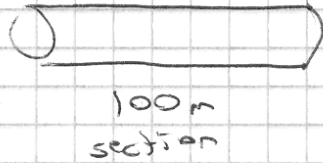

Üppgift 2

1/2

$$\bar{T} = 4 \text{ s}$$

$$\sigma^2 = 0.25$$

$$\bar{T} = 7.5$$

$$\sigma^2 = 0.48$$

over 100 m section:

$$\bar{T} = \bar{T}_2 - \bar{T}_1 = 3.5 \text{ s}$$

$$\sigma^2 = \sigma_2^2 - \sigma_1^2 = 0.23 \text{ s}^2$$

$$q = \frac{100 \text{ m}}{3.5} \pi \frac{d^2}{4} = 22.4 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}$$

$$\frac{\sigma^2}{L} = 2.3 \cdot 10^{-3} \text{ s}^2$$

$$u = 28.57 \text{ m/s}$$

(first section $L_1 = 114.3 \text{ m}$ $\frac{\sigma_1^2}{L_1} = 2.2 \cdot 10^{-3} \text{ s}^2$)

$$\frac{\sigma^2}{L} \approx \frac{\sigma_1^2}{L_1} \text{ so variance per length is rather constant.}$$

so for entire 600 m pipe

$$\sigma_{\text{tot}}^2 = (2.3 \cdot 10^{-3} \text{ s}^2) (600) = 1.38 \text{ s}^2$$

$$\bar{T}_{\text{tot}} = \frac{3.5 \text{ s}}{100} (600 \text{ m}) = 21 \text{ s}$$

for closed-closed vessel:

$$\frac{\sigma^2}{\bar{T}^2} = \frac{2}{Pe} - \frac{2}{Pe^2} (1 - \exp(-Pe)) = 3.1 \cdot 10^{-3}$$

solving $Pe = 644.2$

$$Da = \frac{kL}{u} = \frac{0.1}{s} \left| \frac{600 \text{ m}}{28.57 \text{ m/s}} \right| = 2.1$$

$$q = \sqrt{1 + 4 \frac{Da^2}{Pe}} = 1.0065$$

$$1 - Y = \frac{4q \exp(Pe/2)}{(1+q)^2 \exp(Pe/2) + (1-q)^2 \exp(-Pe/2)}$$

$$1 - X = 0.1233$$

$$Y = 0.8777$$

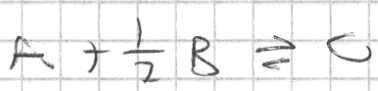
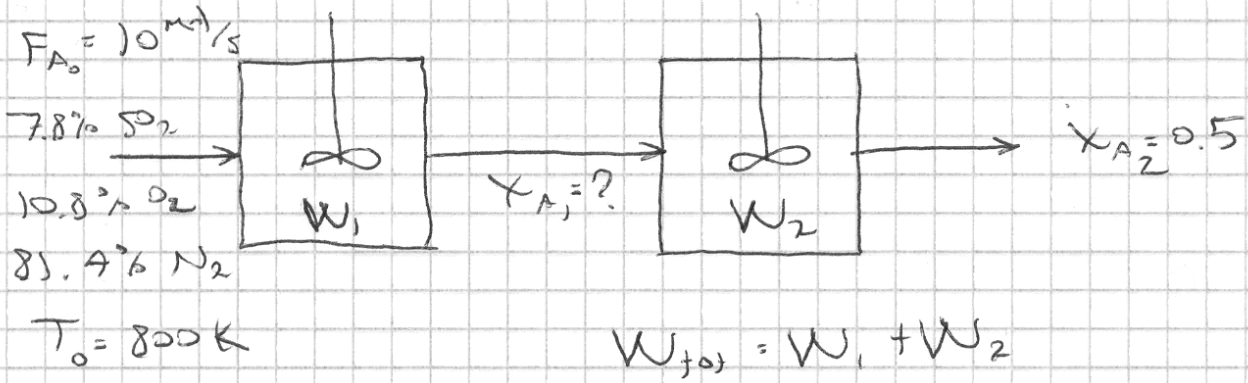
$$C_{A0} = 0.2 \frac{\text{kmol}}{\text{m}^3}$$

$$C_A = C_{A0}(1 - Y)$$

$$C_A = 0.025 \frac{\text{kmol}}{\text{m}^3} \quad \leftarrow$$

Uppgift 4

Adiabatic tank reactors:

$\min(W_{\text{tot}}) = ?$

$F_{T_0} = \frac{F_{A_0}}{y_{A_0}} = \frac{10}{0.078} = 128.2 \text{ mol/s}$

$F_{B_0} = y_{B_0} F_{T_0} = 13.8 \text{ mol/s}$

$F_{N_2_0} = y_{N_2} F_{T_0} = 104.4 \text{ mol/s}$

Adiabatic reactor heat balance:

$\sum F_{i_0} \int_{T_0}^T c_{p,i} dT + X_A F_{A_0} \Delta H_R = 0$

$(c_{pA} + \frac{F_{B_0}}{F_{A_0}} c_{pB} + \frac{F_{N_2}}{F_{A_0}} c_{pN_2}) (T - T_0) + X_A \Delta H_R = 0$

$420.26 (T - T_0) - 98.9 \cdot 10^3 X_A = 0$

3 $T = 235.4 X_A + 800 \text{ (o.k.)}$

Plot (1) in graph with rate contour lines, can see that at $X_{A_2} = 0.5$, $-r_{A_2} \approx 27.5 \text{ mol/kg.s}$

To minimize catalyst mass first reactor should operate at max. reaction on o.k. between $X_A = 0$ and $X_A = 0.5$

This is at $X_{A_1} \approx 0.22$ where $-r_{A_1} \approx 70 \text{ mol/kg.s}$

so $X_{A_1} = 0.22$ $-r_{A_1} = 70 \text{ mol/kg.s}$

mole balance 1st reactor:

$$X_{A1} F_{A0} = W_1 (-r_{A1})$$

$$W_1 = \frac{0.22 (10 \text{ mol/s}) (60 \text{ s/min}) (60 \text{ min/h})}{70 \frac{\text{mol}}{\text{kg} \cdot \text{h}}}$$

$$W_1 = 113.1 \text{ kg}$$

mole balance 2nd reactor:

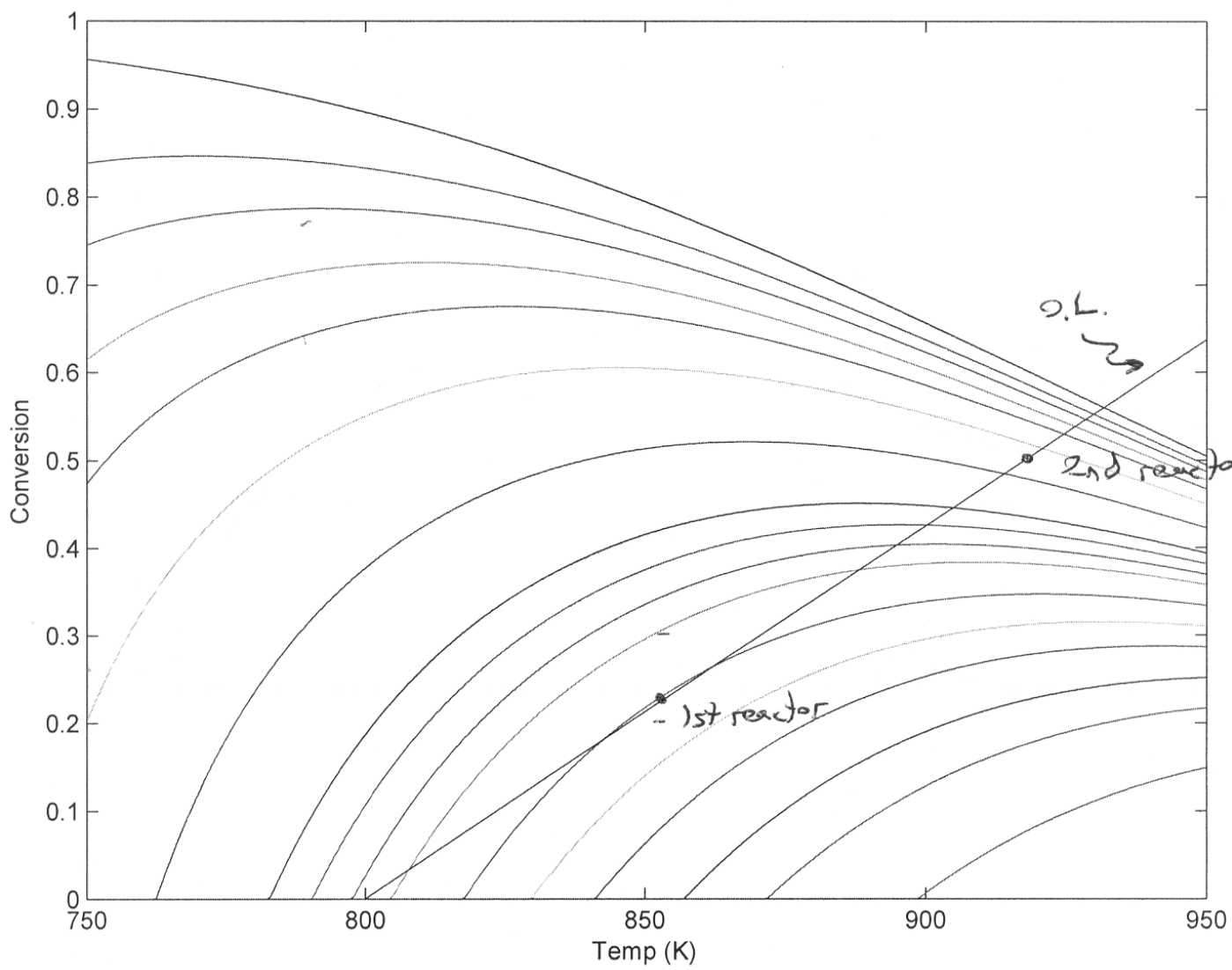
$$(1 - X_{A1}) F_{A0} - (1 - X_{A2}) F_{A0} = W_2 (-r_{A2})$$

$$W_2 = \frac{(0.5 - 0.22) (10) (60) (60)}{27.5}$$

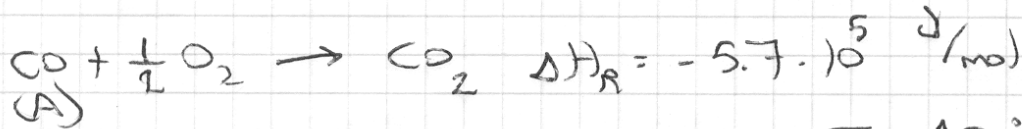
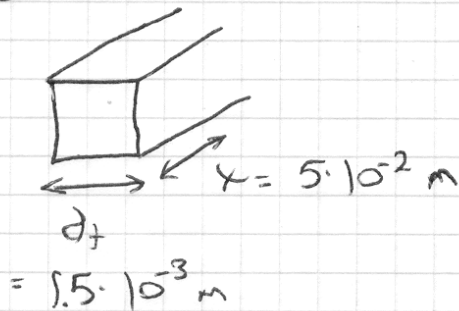
$$W_2 = 366.5 \text{ kg}$$

$$W_{\text{tot}} = W_1 + W_2 = 479.6 \text{ kg}$$

$$X_{A1} = 0.22$$

Uppgift 5

$T_s = ?$ where $y_A = \frac{1}{100}$, $T = 450^\circ\text{C} =$
 $P = 1 \text{ bar}$

Assume gas phase transport completely limits reaction.

then $C_{A_s} = 0$

mass: $a k_c C_A = r_A$

2 heat: $-ah(T - T_s) = r_A(-\Delta H_R)$

2 so $k_c C_A (-\Delta H_R) = -h(T - T_s)$ (1)

$Nu = Sh = 0.87 \left(\frac{d_t}{K} \right)^{1/3} \cdot (Re \cdot Sc)^{1/3}$

$Nu = \frac{h d_t}{\lambda}$ $Sh = \frac{k_c d_t}{D_A}$

then $\frac{k_c}{h} = \frac{D_A}{\lambda} = \frac{47 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2/\text{s}}{0.05 \frac{\text{W}}{\text{mK}}}$

$= 1.2 \cdot 10^3$

$C_A = y_A \frac{P}{RT} = \frac{1}{100} \frac{1 \text{ bar} | 10^5 \text{ Pa}}{1 \text{ bar} | (450 + 273) \text{ K}} \frac{\text{mol K}}{8.314 \text{ Pa m}^3}$
 $= 0.166 \frac{\text{mol}}{\text{m}^3}$

from (1): $T_s = T + \frac{k_c}{h} C_A (-\Delta H_R)$
 $= (450 + 273) + (1.2 \cdot 10^3) (0.166) (5.7 \cdot 10^5)$
 $= \underline{836.5 \text{ K}} \quad (563.5^\circ\text{C}) \quad \leftarrow$